

חלק הנובי גוד

סרה תרבות ואחראיות | גוסרת

מטרות:

1. החניכים יכירו את חג הנובי גוד ואת המסורות הנלוות אליו.
2. החניכים יחגגו בעצמם את החג.
3. הבנה כי הקן הוא בית לחגים ומסורות רבות.

חלק הסרה

אווירה: כדאי לקשט את הקן לקראת הערב – לשים את עץ החג (היולקה), להניח קערת קלמנטינות, לקשט בפתיית שלג מנייר, לשים ברקע שירי חג ולעשות כל דבר שיכול לעשות אווירה חגיגית!

פתיחה:

אתם, המדריכים, מחופשים לדד מורוז (סבא קפור) ולסניגורצ'קה. אתם פוגשים את החניכים בכניסה לחדר ומברכים אותם בברכת – סנובים גודום! (ברכת השנה החדשה) אחרי שכל החניכים נכנסו, התקשטו בתחפושות קטנות שהבאתם להם וספגו קצת אווירת חג –

אימרו: אנחנו שמחים שבאתם לכאן היום, לחגוג איתנו את הנובי גוד! אנחנו באנו מרחוק רחוק לחלק לכולכם מתנות לקראת השנה החדשה! אבל..שמענו שיש כאן מישהו מיוחד מאוד..שיש רק אחד כמוהו..שמענו עליו\עליה שהוא\היא מלכת הנובי גוד! לא האמנו- היינו חייבים לראות בעצמנו. בשביל לגלות מי זה יהיה- אנחנו נשחק במשחק.

חוקי המשחק:

החניכים מתחלקים לשתי קבוצות על פי שאלה שתשאלו אותם (למשל: האנשים שמעדיפים חורף או קיץ), זה בסדר שלא תהיה את אותה כמות חניכים בכל קבוצה ← לאחר מכן אתם נותנים לחניכים משימה ← הקבוצה שעומדת ראשונה במשימה – מנצחת ← נציג אחד מהקבוצה המנצחת מקריא עובדה שקשורה למשימה- ותולים אותה יחד על הקיר. ← כל חברי הקבוצה המנצחת מקבלים מדבקה (כל אחד מהם) ← ועכשיו אתם שואלים עוד שאלה והחניכים מתחלקים לשתי קבוצות חדשות ← הם מקבלים עוד משימה – שוב יש קבוצה מנצחת – שוב מקריאים עובדה – שוב מקבלים מדבקות. – וחוזר חלילה.

בסוף המשחק – יהיה חניך אחד עם מספר המדבקות הגבוה ביותר- החניך שהיה הכי הרבה פעמים חלק מהקבוצה המנצחת- והוא יהיה מלך הנובי גוד!

סדר השאלות והמשימות

- 1 להתחלק לשתי קבוצות לפי – מי שמעדיף את ראש השנה ומי שמעדיף את פסח
 - 2 משימה – להגיד "סנובים גודום" – עם קוביות קרח בפה.
 - 3 כרטיסייה: "סנובים גודום" זו ברכת השנה החדשה (נובי=חדש, גוד=שנה). הברכה המלאה היא – סנובים גודום – סנובים שסטיים, כלומר – לשנה החדשה ולאשר חדש.
את הנובי גוד מציינים דוברי הרוסית כבר הרבה מאוד שנים. בניגוד למה שלפעמים חושבים עליו- הנובי גוד הוא לא חג דתי. הוא חג לאומי של ברית המועצות לשעבר והחג היחיד שכמעט ולא היה קשור לשלטון הקומוניסטי שהיה שם. הוא כולו סובב סביב המשפחה וההתחלות החדשות.
- 1 להתחלק לשתי קבוצות לפי – מי שמתחבר לטבע ומי שממש לא
 - 2 משימה – לבחור נציג אחד מהקבוצה ולהפוך אותו ליולקה מקושטת – עץ החג היפה ביותר, תוך שתי דקות.
 - 3 כרטיסייה: לעץ החג קוראים יולקה. יולקה הוא כינוי ברוסית לעץ חג מקושט, לרוב מדובר בעץ אשוח או אורן. יש שלושה חגים בהלם נהוג לשים יולקה – חג המולד, הנובי גוד והשנה החדשה הטורקית. מה שמייחד את היולקה הרוסית, הוא הכוכב בקצה- הוא אדם ולא זהוב. את היולקה מקשטים בכדורי זכוכית ובסרטים הנקראים "דוד'דיק" (=גשם). מתחת ליולקה נהוג לשים את מתנות החג, על אף שזה משתנה ממשפחה למשפחה.
- 1 להתחלק לשתי קבוצות לפי – עדיף לאהוב ולהיפגע או לא לאהוב בכלל
 - 2 משימה – סניגורצ'קה – ברחבי הקן פזורים המון לבבות – הקבוצה שחוזרת תוך דקה עם מספר רב יותר של לבבות – מנצחת.
 - 3 כרטיסייה: סניגורצ'קה (מהמילה – סנג- כלומר, שלג) היא נכדתו האהובה של הדד מורוז. הם מחלקים יחד את המתנות לילדים והיא מאושרת לראות אותם שמחים! היא לובשת שמלה ארוכה וכחולה וכובע רוסי מקושט. על פי האגדה – סניגורצ'קה לא יכולה להתאהב. ליבה עשוי מקרח, ואם תתאהב- הוא יימס.
- 1 להתחלק לשתי קבוצות לפי – מי שמעדיף לתת מתנות ומי שמעדיף לקבל – **משימה שכולם זוכים בה במדבקה.**
 - 2 משימה – כל קבוצה צריכה להכין מתנה מקורית ויפה לחברי הקבוצה השניה.
 - 3 כרטיסייה: בנובי גוד נהוג לחלק לכולם מתנות, ובייחוד- לילדים הקטנים במשפחה. כשמתקרב החג מתחילים ההורים לגשש מה הילדים רוצים, ומבטיחים להם שאם יהיו ילדים טובים- יקבלו מתנות יפות. יש משפחות ששמות את המתנות מתחת לעץ לפני ארוחת החג, ויש משפחות שמחלקות את המתנות מתוך שק גדול ש"דד מורוז השאיר לפני שהיה צריך ללכת."

1 להתחלק לשתי קבוצות לפי – מי שמעדיף שיהיה ממש קר ומי שמעדיף שיהיה ממש חם.

2 משימה – להלביש נציג מהקבוצה בכמה שיותר שכבות בגדים.

3 כרטיסייה : דד מורוז = סבא קפור. דד מורוז לבוש בגלימה ארוכה וכחולה ומגיע אל הבתים כשהוא רכוב על כרכרה שמחוברת לשלושה סוסים – טרויקה. דד מורוז מחלק עם נכדתו מתנות לכל הילדים שהתנהגו יפה בשנה האחרונה. זוהי דמות שהומצאה בהשראת דמות מיתולוגית מהתרבות הסלאבית – המורוזקה. מפלצת שלג שגם היא, הייתה מחלקת מתנות לכל האנשים הטובים, ומענישה את כל האנשים הרעים. דד מורוז מדלג על העונשים ומסתפק בלראות ילדים שמחים פותחים מתנות.

1 להתחלק לשתי קבוצות לפי – מי שמעדיף לקום מוקדם וללכת לישון מאוחר – וההפך.

2 משימה – נציג מכל קבוצה שצריך להגיע אל נציג קבוצה אחר בעיניים עצומות ובהכוונת הקבוצה.

3 כרטיסייה : לחג הנובי גוד נלוות כמה אמונות טפלות, לא כולם מממשים את כולן, אבל הנה כמה מהן.

- שולחן החג צריך להיות מלא באוכל – כסמל לשפע שיהיה בשנה שתגיע.
- חשוב לסלוח לכל מי שהיה כלפיו כעס, ולהתחיל את השנה בדף חלק.
- יש להיפטר מכל הדברים השבורים והמיותרים בבית.
- וכמובן – חשוב לא לישון במהלך החג שנמשך עד השעות הקטנות, שלא תחמיץ דברים חשובים במהלך השנה שמגיעה.

1 להתחלק לשתי קבוצות לפי – כל מי שנולד באביב\קיץ ובסתיו\חורף

2 משימה – עליכם לגלות בעזרת האינטרנט לאיזה מזל סיני אתם משתייכים (זה שכבתי, אז זהירות מלספר לקבוצה השנייה, אם אתם באותו השנתון) ולכתוב מורל ללמה זה המזל הכי טוב.

3 כרטיסייה : לכל שנה מוצמד סמל של חיה, בהתאם ללוח השנה הסיני, אשר כולל בתוכו מחזור של 12 חיות, לפי זה מקשטים את הבית. נהוג ללבוש לפחות פריט לבוש אחד שמזוהה עם הצבע של החיה. השנה החיה היא – עכבר, ולכן חוגגים רבים ילבשו משהו אפור סביב השולחן.

1 להתחלק לשתי קבוצות לפי – מי שהוא האח הבכור ומי שהוא האח הצעיר (הסדוויצ'ים מצטרפים לקבוצה הקטנה יותר)

2 משימה – נציג אחד מכל קבוצה עושה צינתוק לאמא שלו. האמא שחוזרת ראשונה – מזכה את הקבוצה של הילד שלה בניצחון. || אופציה נוספת : להתקשר מפלאפון אחד לפלאפון אחד - להצמיד את שניהם לאזניים ולשיר "זה התחיל שני הורים עליזים וצעירים..." או כל שיר משפחתי אחר. מי שמצליח לשיר - מנצח.

3 כרטיסייה : הנובי גוד הוא חג משפחתי. כל המשפחה יושבת יחד סביב שולחן החג במשך שעות ארוכות וחוגגת. מנהג זה השתנה בשנים האחרונות בגלל הרצון של הצעירים לקרב את החג לכל מי שהוא אינו דובר רוסית – ולהזמין אותם אל ערב החג.

לסיום עושים חישוב כללי של כמה מדבקות יש לכל אחד – והחניך עם מספר המדבקות הגדול ביותר – מנצח!

דד מורוז וסניגורצ'קה שמחים ומאושרים שהם מצאו את האחד – ודד מורוז מודיע לו בשמחה.. שהוא כבר עיף וחיפש יורש- והנה- הוא מצא את האחד! או האחת!

ארוחת החג

מבקשים מכל חניך להביא מאכל אחד אל שולחן החג המקושט, ובסוף המשחק יושבים כולם יחד סביב השולחן לחגוג את החג.

שאלו:

- יש משהו שלא ידעתם וגיליתם במהלך המשחק?
 - יש משהו שהפתיע אתכם?
 - איך אתם חושבים שאנחנו צריכים להתייחס לנובי גוד בקו?
- זאת הזדמנות טובה לחשוב על אירוע שהחניכים רוצים לעשות לקראת הנובי גוד - זה יכול להיות הפנינג לשכבה הצעירה \ הפסקה פעילה \ על דבר אחר שהם יירצו.**

סיכום: הנובי גוד הוא חג חשוב מאוד ליוצאי ברית המועצות לשעבר. הרבה שנים הוא נחוה כהתנגשות עם ההווה הישראלית, הוא לא הצליח להיטמע והיה מאוד לא מובן. הרבה פעם שייכו אותו, ומשייכים עדיין לחג נוצרי- בלבול שיוצר הרבה חוסר הבנה בין האנשים ולפעמים תחושת זרות ותסכול. בשנים האחרונות יש יותר ניסיונות של צעירים לקרב את הנובי גוד למרכז של מה זה להיות ישראלי, לנסות לאחות את הפער שנוצר.

הסיסמא של התנועה שלנו היא "ביתנו פתוח לכל נערה ונער" – זה דבר מחייב מאוד להגיד. זה אומר שהבית הזה, שהוא הקן, צריך להיות בית לכולם ולכל מה שהם מביאים איתם- לתרבויות השונות, המסורות והחגים.

עלו והגשימו